

Det står ikke i den nuværende grundlov, at Danmark er en selvstændig stat. Højesteret har lagt til grund, at sådan er det, men det er en klar mangel, at synspunktet skal udledes af højesteretsdommere og ikke er skrevet direkte i grundlovens tekst.

Det står heller ikke i grundloven, at Danmark er et folkestyre. Det kan udledes af et par af bestemmelserne, hvis man er vant til at omgås komplicerede juridiske tekster, men grundloven tager ikke ordet i sin mund så at sige. Det er på tide at ændre grundloven, så den ophører med at være folkestyre i forklædning.

Det er også på tide, at det bliver udtrykt i grundloven, at vi her i landet bygger på retssikkerhed. »Med lov skal land bygges«, står der djærvt i Jyske Lov fra 1241, men i grundloven er dette overordnede princip ikke kommet til udtryk.

Den i L 3 foreslåede formulering er en slags programklæring, der i øvrigt ikke ændrer grundlovens indhold. Men den er væsentlig for forståeligheden af vores forfatning: Ændringen gør det betydeligt mere forståeligt, hvordan regeringsformen er i Danmark.

Mindretallet agter at stemme ja til ændringen af tronfølgeloven, hvorved kvinder og mænd ligestilles i tronfølgen. Ligestillingen er helt nødvendig for at sikre, at grundloven på dette punkt lever op til nutidige holdninger.

Mindretallet er imidlertid stærkt kritisk over for den metode, regeringen har valgt. Mindretallet finder det lovteknisk kritisabelt, at regeringen gennemfører ændringen ved alene at ændre i tronfølgeloven. Hermed har man føjet endnu en uforståelighed til de øvrige, som grundloven i forvejen indeholder så rigeligt af. Man vil i fremtiden slå op på grundlovens § 2 og læse noget, der er direkte forkert: »Kongemagten nedarves til mænd og kvinder efter de i tronfølgeloven af 27. marts 1953 fastsatte regler«. Men det er netop den tronfølgelov, der nu ændres, og kongemagten nedarves i fremtiden netop ikke efter de regler, der følger af tronfølgeloven af marts 1953. Man kan udtrykke regeringens fremgangsmåde således: Regeringen ændrer grundloven uden at ændre grundloven.

For at undgå denne yderligere forvirring om grundloven foreslår mindretallet, at ordene i § 2 »af 27. marts 1953« udgår. Så står der dog i grundloven i det mindste ikke noget, der er direkte forkert.

Mindretallet kan i øvrigt helt tilslutte sig Justitsministeriets svar på spørgsmål 9 og understreger, at tronfølgeloven har grundlovsrang, og at ændringer i tronfølgeloven derfor fortsat skal gennemføres efter reglerne i grundlovens § 88.

Den af regeringen valgte fremgangsmåde kan formelt og juridisk ikke kaldes grundlovsstridig, da ændringen af tronfølgeloven sker efter reglerne om grundlovsændring i grundlovens § 88, men fremgangsmåden er et unødvendigt fiksfakseri, der alene har det formål at få ændringen af tronfølgeloven til at se ud, som om man ikke ændrer grundloven – selv om det er det, man gør. Ofrene for denne fremgangsmåde er kommende generationer af grundlovs læsere, der nu skal lære, at grundlovens ord om tronfølgen er i strid med retstilstanden.

Et andet mindretal (EL) indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af dette mindretal stillede ændringsforslag nr. 3-5 og de af S, RV og SF stillede ændringsforslag nr. 1 og 2.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Fólkaflakkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *et mindretal* (S, RV og SF), tiltrådt af EL:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Grundlovsforslag
til

**Lov om ændring af Danmarks Riges
Grundlov og tronfølgeloven**

(Ændring af grundlovens § 2 og ligestilling mellem kønnene i arvefølgen)«.

[Konsekvensændring som følge af forslaget om ændring af grundlovens § 2, 2. pkt., jf. ændringsforslag nr. 2]

Ny paragraf

2) Før § 1 indsættes som ny paragraf: